BESCHIKKING VAN HET HOF (Negende kamer)

18 december 2025*

„Prejudiciële verwijzing – Artikel 53, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof – Artikel 267 VWEU – Notarieel medewerker – Begrip ‚rechterlijke instantie' – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Maatregelen betreffende de Europese erfrechtverklaring – Verordening (EU) nr. 650/2012 – Weigering van een bank om de Europese erfrechtverklaring te erkennen – Artikel 71 – Ambtshalve inleiding door een notaris van de procedure tot intrekking of wijziging van de Europese erfrechtverklaring – Geen uitoefening van een gerechtelijke functie – Niet-ontvankelijkheid"

In zaak C-240/24,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (plaatsvervangend notarieel medewerker van notaris Justyna Gawlica, die kantoor houdt in Krapkowice, Polen) bij beslissing van 16 maart 2024, ingekomen bij het Hof op 27 maart 2024, in de procedure ingeleid door

N.T.,

in tegenwoordigheid van:

O.T.,

S.T.,

BNP Paribas Fortis SA/NV,

geeft

HET HOF (Negende kamer),

samengesteld als volgt: M. Condinanzi, kamerpresident, N. Jääskinen (rapporteur) en R. Frendo, rechters,

advocaat-generaal: M. Campos Sánchez-Bordona,

griffier: A. Calot Escobar,

gezien de stukken,

* Procestaal: Pools.

gelet op de opmerkingen van:

– N.T., vertegenwoordigd door M. de Abgaro Zachariasiewicz, radca prawny,

– de Poolse regering, vertegenwoordigd door B. Majczyna en S. Żyrek als gemachtigden,

– de Roemeense regering, vertegenwoordigd door M. Chicu, E. Gane en L. Ghiță als gemachtigden,

– de Europese Commissie, vertegenwoordigd door J. Hottiaux en W. Wils als gemachtigden,

gelet op de beslissing, de advocaat-generaal gehoord, om te beslissen bij met redenen omklede beschikking, overeenkomstig artikel 53, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof,

de navolgende

Beschikking

1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 69, lid 2, en artikel 71, lid 2, van verordening (EU) nr. 650/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen en de aanvaarding en de tenuitvoerlegging van authentieke akten op het gebied van erfopvolging, alsmede betreffende de instelling van een Europese erfrechtverklaring (PB 2012, L 201, blz. 107).

2 Dit verzoek is ingediend in het kader van de procedure die is ingeleid door N.T., woonachtig in Polen, naar aanleiding van het overlijden van haar zus, K.T., een Poolse en Duitse staatsburger die haar gewone verblijfplaats in België had, tegen de weigering van BNP Paribas Fortis SA/NV (hierna: „BNP”), een bank met zetel in België, om de tegoeden vrij te geven die zich bevinden op een door K.T. bij deze bank geopende bankrekening, ondanks de overlegging door N.T. van een Europese erfrechtverklaring waarin zij als enige erfgenaam wordt aangewezen.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

3 Overweging 70 van verordening nr. 650/2012 luidt:

„De [Europese] erfrechtverklaring dient te worden afgegeven in de lidstaat waarvan de gerechten op grond van deze verordening bevoegd zijn. Welke autoriteiten bevoegd zijn voor de afgifte van de erfrechtverklaring, hetzij gerechten in de zin van deze verordening, hetzij andere autoriteiten bevoegd in erfrechtzaken, bijvoorbeeld notarissen, moet door elke lidstaat in zijn nationale recht worden bepaald. […]”

4 Artikel 5 („Forumkeuzeovereenkomst”) van verordening nr. 650/2012 bepaalt in lid 1 het volgende:

„Wanneer het door de erflater ten aanzien van de erfopvolging overeenkomstig artikel 22 gekozen recht het recht van een lidstaat is, kunnen de betrokken partijen overeenkomen dat een gerecht of de gerechten van die lidstaat bij uitsluiting bevoegd zijn om uitspraak te doen over elke aangelegenheid die de erfopvolging betreft.”

5 Hoofdstuk VI („Europese erfrechtverklaring”) van verordening nr. 650/2012 omvat de artikelen 62 tot en met 73.

6 In artikel 64 („Bevoegdheid voor het afgeven van de erfrechtverklaring”) van die verordening is bepaald:

„[…] De autoriteit van afgifte is:

a) een gerecht in de zin van artikel 3, lid 2, of

b) een andere autoriteit die krachtens het nationale recht bevoegd is om erfrechtzaken te behandelen.”

7 Artikel 66 („Behandeling van de aanvraag”) van die verordening bepaalt in lid 5:

„Voor de toepassing van dit artikel verschaft de bevoegde autoriteit van een lidstaat de autoriteit van afgifte van een andere lidstaat, op haar verzoek, de informatie uit met name het kadaster, de registers van de burgerlijke stand en de registers waarin documenten en feiten die betrekking hebben op de erfopvolging of op het huwelijksvermogensstelsel of equivalent vermogensstelsel van de erflater zijn opgenomen, mits de bevoegde autoriteit volgens het nationaal recht die informatie aan een andere nationale autoriteit zou mogen verschaffen.”

8 Artikel 67 („Afgifte van de erfrechtverklaring”) van die verordening bepaalt in lid 1 het volgende:

„Zodra de te staven gegevens volgens het op de erfopvolging toepasselijke recht of volgens een ander, specifiek toepasselijk recht vaststaan, wordt de erfrechtverklaring volgens de in dit hoofdstuk bepaalde procedure onverwijld afgegeven. […]

De autoriteit van afgifte geeft de erfrechtverklaring in het bijzonder niet af indien:

a) de te staven gegevens worden betwist, […]

[…]”

9 In artikel 69 („Rechtsgevolgen van de erfrechtverklaring”) van verordening nr. 650/2012 luiden de leden 1 en 2 als volgt:

„1. De erfrechtverklaring heeft rechtsgevolgen in alle lidstaten zonder dat daartoe een procedure vereist is.

2. De erfrechtverklaring wordt geacht datgene nauwkeurig aan te tonen dat vaststaat volgens het recht dat van toepassing is op de erfopvolging, dan wel volgens enig ander recht van toepassing op

specifieke gegevens. Degene die in de erfrechtverklaring als erfgenaam, legataris, executeur-testamentair of beheerder van de nalatenschap wordt genoemd, wordt geacht de in de erfrechtverklaring genoemde hoedanigheid te hebben en/of de houder te zijn van de in de erfrechtverklaring vermelde rechten of bevoegdheden, zonder andere voorwaarden en/of beperkingen met betrekking tot die rechten of bevoegdheden dan die welke in de erfrechtverklaring vermeld zijn."

10 In lid 2 van artikel 71 („Correctie, wijziging of intrekking van de erfrechtverklaring") van deze verordening staat te lezen:

„Op verzoek van eenieder die een rechtmatig belang aantoont of, indien mogelijk krachtens het nationale recht, ambtshalve, wijzigt de autoriteit van afgifte de erfrechtverklaring of trekt zij deze in indien is aangetoond dat de erfrechtverklaring of onderdelen daarvan niet met de werkelijkheid overeenstemmen."

11 Artikel 72 („Rechtsmiddelen") van die verordening bepaalt in de leden 1 en 2:

„1. […]

Eenieder die een rechtmatig belang kan aantonen, kan overeenkomstig […] [artikel] 71 […] tegen de besluiten van de autoriteit van afgifte bezwaar aantekenen.

Het bezwaar moet, overeenkomstig het recht van die staat, bij een gerechtelijke autoriteit van de lidstaat van de autoriteit van afgifte worden ingesteld.

2. Indien uit de beslissing op het in lid 1 bedoelde bezwaar blijkt dat de erfrechtverklaring niet met de werkelijkheid overeenstemt, zal de bevoegde autoriteit de verklaring corrigeren, wijzigen of intrekken of ervoor zorgen dat de autoriteit van afgifte de erfrechtverklaring corrigeert, wijzigt of intrekt.

[…]"

Pools recht

Notariswet

12 In artikel 79 van de ustawa Prawo o notariacie (wet tot invoering van een notariswet) van 14 februari 1991 (Dz. U. nr. 22, volgnr. 91), in de versie zoals van toepassing in het hoofdgeding (hierna: „notariswet"), is bepaald:

„De notaris verricht de volgende handelingen:

[…]

1b) hij verricht handelingen betreffende de Europese erfrechtverklaring;

[…]"

13 Artikel 83 van die wet bepaalt in lid 1:

„Tegen de weigering om een notariële handeling te verrichten kan de betrokkene binnen een week na kennisgeving van de weigeringsgronden of, indien hij niet binnen de gestelde termijn om mededeling van de weigeringsgronden heeft verzocht, vanaf de dag waarop hij van de weigering kennis heeft gekregen, beroep instellen bij de regionale rechter die bevoegd is voor de zetel van het notariskantoor dat weigert de notariële handeling te verrichten. Het beroep wordt door tussenkomst van deze notaris ingesteld."

14 In artikel 89, lid 1, van die wet is bepaald:

„De partijen bij een notariële handeling zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de vergoeding die aan de notaris verschuldigd is. […]"

15 Artikel 95t van die wet luidt als volgt:

„De notaris vermeldt in het proces-verbaal de afgifte, correctie, wijziging of intrekking van de Europese erfrechtverklaring of de schorsing van de rechtsgevolgen ervan, alsook de weigering om die handelingen te verrichten. […]"

16 Artikel 95u van de notariswet bepaalt in lid 1:

„De notaris betekent ambtshalve een uittreksel van het proces-verbaal betreffende de afgifte of weigering van de Europese erfrechtverklaring, met vermelding van de beschikbare rechtsmiddelen. De notaris deelt de redenen voor deze handelingen mee binnen een termijn van één week wanneer de persoon die bij een notariële handeling betrokken is daarom verzoekt binnen een termijn van één week vanaf de datum van betekening van het uittreksel van het proces-verbaal, of wanneer hij niet daarom heeft verzocht maar binnen de wettelijke termijn beroep heeft ingesteld."

17 Artikel 95v van deze wet luidt als volgt:

„Wanneer wordt vastgesteld dat er een grond is om de Europese erfrechtverklaring te wijzigen of in te trekken zoals bepaald in verordening [nr. 650/2012], kan de notaris deze ook ambtshalve wijzigen of intrekken."

18 Artikel 95w van die wet bepaalt:

„De notaris betekent ambtshalve een uittreksel van het proces-verbaal waarin de correctie, wijziging of intrekking van de Europese erfrechtverklaring of de schorsing van de rechtsgevolgen ervan of de weigering om deze handelingen te verrichten, zijn opgenomen, met vermelding van de beschikbare rechtsmiddelen. Artikel 95u, [lid] 1, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing. De notaris betekent eveneens ambtshalve een kopie van het proces-verbaal waarin deze handelingen zijn opgenomen aan alle personen aan wie voor eensluidend gewaarmerkte afschriften van de Europese erfrechtverklaring zijn verstrekt."

19 In artikel 95x, lid 1, van de notariswet is bepaald:

„Tegen de handelingen van een notaris met betrekking tot de afgifte, correctie, wijziging of intrekking of schorsing van de gevolgen van een Europese erfrechtverklaring kan beroep worden ingesteld. Artikel 83 is van overeenkomstige toepassing."

Besluit van de minister van Justitie inzake de maximumtarieven van de notariële vergoedingen

20 § 10a van de rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (besluit van de minister van Justitie inzake de maximumtarieven van de notariële vergoedingen) van 28 juni 2004 (Dz. U. van 2004, nr. 148, volgnr. 1564), in de versie zoals van toepassing op het hoofdgeding, bepaalt in lid 2a:

„Voor notariële handelingen betreffende de Europese erfrechtverklaring, met uitzondering van de in de leden 2b en 2c, alsmede in lid 12, bedoelde handelingen, bedraagt het maximumtarief normaliter 400 [Poolse zloty (PLN) (ongeveer 100 EUR)]."

Hoofdgeding en prejudiciële vragen

21 K.T. is op 6 februari 2023 in Polen overleden. Zij had de Poolse en de Duitse nationaliteit, en haar gewone verblijfplaats bevond zich in België. Zij was ongehuwd en kinderloos. Haar naaste familie bestond uit haar ouders en haar zus N.T., die in Polen woonden. Vóór haar overlijden heeft K.T. voor een Poolse notaris een testament opgemaakt waarin zij het Poolse recht heeft gekozen als het toepasselijke recht en waarin zij haar zus N.T. als enige erfgenaam heeft aangewezen.

22 Op 22 februari 2023 werd, in aanwezigheid van N.T en de ouders van K.T., dit testament geopend en afgekondigd bij de zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (plaatsvervangend notarieel medewerker van notaris Justyna Gawlica, die kantoor houdt in Krapkowice, Polen). De ouders van K.T en N.T. hebben een forumkeuzeovereenkomst gesloten op grond van artikel 5 van verordening nr. 650/2012. Na afloop van deze procedure werd een erfrechtverklaring afgegeven waarin N.T. als enige erfgenaam werd aangewezen. Deze erfrechtverklaring ging vergezeld van een verklaring overeenkomstig formulier II zoals opgenomen en bijgevoegd bij uitvoeringsverordening (EU) nr. 1329/2014 van de Commissie van 9 december 2014 tot vaststelling van de formulieren bedoeld in verordening [nr. 650/2012] (PB 2014, L 359, blz. 30). In deze verklaring beschreef de notariële medewerker de gevolgen van de afgegeven erfrechtverklaring en heeft hij met name gewezen op het bindende karakter ervan in het rechtsverkeer en herinnerd aan de kwalificatie als gerecht zoals deze voortvloeit uit het arrest van 23 mei 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444).

23 De nalatenschap betrof met name tegoeden op de bij BNP geopende bankrekening. Die bank heeft geweigerd om N.T. als enige erfgenaam van K.T. te erkennen en heeft haar verzocht om een Europese erfrechtverklaring over te leggen.

24 Op 5 juli 2023 heeft de notariële medewerker een dergelijke verklaring, waarin N.T. als enige erfgenaam werd aangewezen, afgegeven. Ondanks die afgifte heeft BNP weer geweigerd N.T. als enige erfgenaam van K.T. te erkennen en van haar geëist dat zij een door een Belgische notaris afgegeven erfrechtverklaring (verklaring van erfrecht) overlegt.

25 Op 18 september 2023 heeft de notariële medewerker N.T. en BNP de juridische situatie uitgelegd die voortvloeit uit de sluiting van de forumkeuzeovereenkomst en de afgifte van de Europese erfrechtverklaring. De notariële medewerker heeft BNP meegedeeld dat het op grond van artikel 71, lid 2, van verordening nr. 650/2012 mogelijk is te verzoeken om intrekking of wijziging van een onjuiste of onregelmatige Europese erfrechtverklaring en heeft aangegeven dat een dergelijke verklaring hoe dan ook bindend blijft zolang zij niet is ingetrokken of gewijzigd.

26 Op 3 november 2023 heeft de notariële medewerker ambtshalve de procedure tot intrekking of wijziging van de betreffende Europese erfrechtverklaring ingeleid en N.T., haar ouders en BNP als partijen opgeroepen. Hij heeft hun een termijn toegekend om inlichtingen en documenten te verstrekken die een eventuele onregelmatigheid van deze verklaring kunnen aantonen. Hij heeft deze partijen ook meegedeeld dat de inleiding van een dergelijke procedure procedurekosten met zich mee zou brengen, zoals een notariële vergoeding en kosten van betekening en vertaling.

27 De notariële medewerker heeft erop gewezen dat de Poolse wetgever overeenkomstig artikel 71, lid 2, van verordening nr. 650/2012 de notaris, als autoriteit van afgifte van de Europese erfrechtverklaring, de wettelijke verplichting heeft opgelegd om de afgegeven erfrechtverklaring te wijzigen of in te trekken, ook ambtshalve, wanneer deze niet met de werkelijkheid overeenstemt. Hij preciseerde dat de notaris dus moet toezien op de juistheid van de afgegeven Europese erfrechtverklaring en in geval van twijfel ambtshalve of op verzoek van de betrokken partijen de juistheid ervan moet nagaan door middel van een passend onderzoek. In het kader van een dergelijke procedure staat het dus aan de notariële medewerker om niet alleen de juistheid van de inhoud van de in het hoofdgeding aan de orde zijnde Europese erfrechtverklaring te verifiëren, maar ook het hoofdgeding te beslechten, hetgeen impliceert dat hij zich moet uitspreken of de inhoud van die verklaring overeenstemt met de werkelijke juridische situatie.

28 De notariële medewerker is van oordeel dat hij daartoe de relevante omstandigheden van het hoofdgeding moet vaststellen, waarbij hij zich met name moet baseren op de prejudiciële procedure en op de bepalingen van verordening (EU) 2020/1784 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2020 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (de betekening en de kennisgeving van stukken) (PB 2020, L 405, blz. 40).

29 Volgens de notariële medewerker oefent de autoriteit van afgifte in het kader van de procedure tot intrekking of wijziging van een Europese erfrechtverklaring dus rechterlijke bevoegdheden uit, hetgeen wordt bevestigd door de opzet van verordening nr. 650/2012.

30 In dit verband wijst de notariële medewerker erop dat de Uniewetgever het met artikel 66, lid 5, van deze verordening noodzakelijk heeft geacht te voorzien in een procedure voor het verkrijgen van bewijs uit andere lidstaten, die in hoofdorde bestemd is voor de buitengerechtelijke autoriteiten van afgifte. De invoering van een dergelijke procedure houdt verband met het feit dat de autoriteit van afgifte overeenkomstig artikel 67, lid 1, onder a), van verordening nr. 650/2012 geen geschillen hoeft te beslechten en dus geen gebruik kan maken van de instrumenten voor justitiële samenwerking in burgerlijke zaken die voor gerechten bestemd zijn. De situatie is echter totaal verschillend eens de erfrechtverklaring is afgegeven, wanneer de autoriteit van afgifte krachtens artikel 71 van deze verordening de betreffende erfrechtverklaring moet intrekken of wijzigen. Deze autoriteit kan dus gebruikmaken van deze instrumenten in het kader van de procedure tot intrekking of wijziging van een Europese erfrechtverklaring, hetgeen verklaart waarom de wetgever in artikel 71 van verordening nr. 650/2012 geen regel heeft

ingevoerd die vergelijkbaar is met die van artikel 66, lid 5, van deze verordening. Op grond van deze elementen is de notariële medewerker van oordeel dat die autoriteit rechterlijke bevoegdheden uitoefent en het Hof om een prejudiciële beslissing kan verzoeken.

31 Gelet op het arrest van 23 mei 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444), en de beschikking van 1 september 2021, OKR (Prejudiciële verwijzing van een notarieel medewerker) (C-387/20, EU:C:2021:751), vraagt de notariële medewerker zich evenwel in de eerste plaats af of hij in de omstandigheden van het hoofdgeding bevoegd is om het Hof prejudiciële vragen te stellen.

32 Indien dat het geval is, vraagt de notariële medewerker zich in de tweede plaats af of het op grond van het nationale recht mogelijk is om BNP de notariskosten voor de procedure tot intrekking of wijziging van de Europese erfrechtverklaring te laten dragen, wanneer zij niet heeft deelgenomen aan de procedure voor de afgifte van de Europese erfrechtverklaring en evenmin om intrekking of wijziging van een dergelijke verklaring heeft verzocht, maar de rechtsgevolgen van de aan haar overgelegde erfrechtverklaring heeft betwist, waardoor de autoriteit van afgifte ambtshalve een procedure tot intrekking of wijziging van die verklaring heeft ingeleid.

33 Volgens de notariële medewerker moet overeenkomstig het toepasselijke Poolse recht, met name de notariswet en het besluit van de minister van Justitie inzake de maximumtarieven van de notariële vergoedingen, en met inachtneming van de uit het Unierecht voortvloeiende algemene grenzen, elke partij in deze procedure de daarmee verband houdende notariskosten dragen. In de omstandigheden van het onderhavige geval moet BNP volgens hem tot de partijen in die procedure worden gerekend.

34 In de derde plaats wenst de notariële medewerker te vernemen of artikel 69, lid 2, van verordening nr. 650/2012 een bank waaraan een geldig gewaarmerkt afschrift van een Europese erfrechtverklaring is overgelegd, toestaat om te betwisten dat de daarin genoemde persoon een erfgenaam is.

35 Tegen deze achtergrond heeft de notariële medewerker het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet artikel 71, lid 2, van verordening [nr. 650/2012] aldus worden uitgelegd dat een buitengerechtelijke autoriteit die een Europese erfrechtverklaring afgeeft, in een procedure tot intrekking of wijziging van een afgeleverde verklaring bevoegd is om krachtens artikel 267 VWEU een prejudiciële vraag te stellen?

2) Indien [de eerste] vraag bevestigend wordt beantwoord: moet artikel 71, lid 2, van [deze] verordening aldus worden uitgelegd dat deze bepaling toestaat dat de kosten van een procedure tot intrekking of wijziging van een Europese erfrechtverklaring naar nationaal recht worden opgelegd aan een bank die geen partij was in de procedure tot afgifte van de verklaring en geen verzoek tot intrekking of wijziging ervan heeft ingediend, maar wel de legitimerende werking van de verklaring heeft betwist, met als gevolg dat de autoriteit van afgifte ambtshalve een procedure tot intrekking of wijziging van de verklaring heeft ingeleid, waaraan die bank heeft deelgenomen?

3) Indien [de tweede] vraag bevestigend wordt beantwoord: moet artikel 69, lid 2, van [die] verordening aldus worden uitgelegd dat de bank waaraan een geldig eensluidend gewaarmerkt afschrift van de Europese erfrechtverklaring is overgelegd, niet bevoegd is om de hoedanigheid van erfgenaam van de in de verklaring gelegitimeerde persoon te betwisten?”

Procedure bij het Hof

36 Bij beslissing van de president van het Hof van 6 september 2024 is de behandeling van deze zaak geschorst tot de uitspraak van het arrest van 23 januari 2025, Albausy (C-187/23, EU:C:2025:34).

37 Bij brief van 28 januari 2025 heeft de griffie van het Hof dat arrest aan de notariële medewerker doen toekomen en hem verzocht mee te delen of hij in het licht daarvan zijn verzoek om een prejudiciële beslissing wenste te handhaven.

38 In zijn antwoord van 20 februari 2025 heeft de notariële medewerker het Hof meegedeeld dat hij zijn verzoek om een prejudiciële beslissing wenste te handhaven, aangezien dat arrest, waarin het gaat over de procedure voor de afgifte van een Europese erfrechtverklaring, geen enkele invloed heeft op het voorwerp en het verloop van de onderhavige procedure, in het kader waarvan de notariële medewerker een geschil over de erkenning van de Europese erfrechtverklaring dient te beslechten, waardoor hij de hoedanigheid van „rechterlijke instantie" in de zin van artikel 267 VWEU heeft.

Ontvankelijkheid van het verzoek om een prejudiciële beslissing

39 Krachtens artikel 53, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof kan het Hof, wanneer een verzoek om een prejudiciële beslissing kennelijk niet-ontvankelijk is, te allen tijde, de advocaat-generaal gehoord, zonder de behandeling voort te zetten, beslissen bij met redenen omklede beschikking.

40 Deze bepaling dient in de onderhavige zaak te worden toegepast.

41 Volgens vaste rechtspraak is de bij artikel 267 VWEU ingestelde procedure een instrument voor de samenwerking tussen het Hof en de nationale rechterlijke instanties, dat het Hof in staat stelt de nationale rechter de elementen voor uitlegging van het Unierecht te verschaffen die laatstbedoelde nodig heeft om uitspraak te kunnen doen in het bij hem aanhangige geding (arrest van 7 mei 2024, NADA e.a., C-115/22, EU:C:2024:384, punt 33 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

42 Bijgevolg is de betrokken verwijzende instantie slechts bevoegd om zich in het kader van een prejudiciële procedure tot het Hof te wenden indien zij kan worden aangemerkt als een „rechterlijke instantie" in de zin van artikel 267 VWEU, hetgeen het Hof dient te verifiëren aan de hand van het verzoek om een prejudiciële beslissing (arrest van 7 mei 2024, NADA e.a., C-115/22, EU:C:2024:384, punt 34 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

43 Om te kunnen beoordelen of een verwijzende instantie een „rechterlijke instantie" in de zin van artikel 267 VWEU is, wat uitsluitend een vraag van Unierecht is, houdt het Hof rekening met een geheel van factoren, zoals de wettelijke grondslag van deze instantie, het permanente karakter, de verplichte rechtsmacht, de procedure op tegenspraak, de toepassing van de rechtsregels door die instantie en de onafhankelijkheid van die instantie (zie arresten van 30 juni 1966, Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, blz. 275; 3 mei 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punt 41, en 7 mei 2024, NADA e.a., C-115/22, EU:C:2024:384, punt 35).

44 Uit vaste rechtspraak blijkt voorts dat de nationale rechter enkel bevoegd is tot verwijzing naar het Hof indien bij hem een geding aanhangig is gemaakt en hij uitspraak moet doen in het kader van een procedure die moet leiden tot een rechterlijke beslissing (arrest van 23 januari 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, punt 30 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

45 Om vast te stellen of een nationale instantie die krachtens de wet functies van verschillende aard uitoefent als „rechterlijke instantie" in de zin van artikel 267 VWEU moet worden gekwalificeerd, dient te worden bekeken wat de specifieke aard is van de functie – rechterlijk dan wel administratief – die zij uitoefent in de bijzondere normatieve context waarin zij zich tot het Hof wendt, teneinde na te gaan of een geding aanhangig is bij die instantie en zij uitspraak doet in een procedure die moet uitmonden in een beslissing die de kenmerken van een rechterlijke uitspraak vertoont [zie in die zin arrest van 16 februari 2017, Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126, punt 28, en beschikkingen van 1 september 2021, OKR (Prejudiciële verwijzing van een notarieel medewerker), C-387/20, EU:C:2021:751, punt 23, en 19 mei 2022, Frontera Capital, C-722/21, EU:C:2022:412, punt 13].

46 In dit verband zij er allereerst aan herinnerd dat het bij verordening nr. 650/2012 ingevoerde stelsel berust op de premisse dat de Europese erfrechtverklaring wordt afgegeven overeenkomstig de procedure van hoofdstuk VI van deze verordening wanneer de te staven gegevens zijn vastgesteld volgens het op de erfopvolging toepasselijke recht.

47 Bovendien kan de afgifte van een dergelijke verklaring overeenkomstig artikel 64 van verordening nr. 650/2012, gelezen in het licht van overweging 70 ervan, worden toevertrouwd aan een gerecht of aan andere autoriteiten dan een gerecht die krachtens het nationale recht bevoegd zijn om erfrechtzaken te behandelen, zoals notarissen.

48 Uit de verwijzingsbeslissing blijkt dat naar Pools recht zowel gerechten als notarissen kunnen worden beschouwd als autoriteiten die bevoegd zijn om een Europese erfrechtverklaring af te geven. Meer in het bijzonder bepaalt artikel 79, punt 1b), van de notariswet dat de notaris handelingen betreffende de Europese erfrechtverklaring stelt.

49 In het kader van de afgifte van een dergelijke verklaring, zoals bedoeld in artikel 67, lid 1, van verordening nr. 650/2012, en om het vertrouwen van de burgers in de Europese erfrechtverklaring veilig te stellen, heeft het Hof reeds geoordeeld dat de autoriteit van afgifte geen verklaring waarvan de gegevens niet met de werkelijkheid overeenstemmen mag afgeven en dat, indien de te staven gegevens worden betwist, deze autoriteit, die niet bevoegd is om daarover te beslissen, moet weigeren de gevraagde Europese erfrechtverklaring af te geven, waarbij tegen deze weigering bezwaar kan worden aangetekend overeenkomstig artikel 72 van deze verordening bij de gerechtelijke autoriteit die bevoegd is om een dergelijke betwisting te beslechten (zie in die zin arrest van 23 januari 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, punten 43, 44, 64 en 65). Het Hof heeft hieruit afgeleid dat de verwijzende instantie door als autoriteit van afgifte van de Europese erfrechtverklaring besluiten vast te stellen op grond van artikel 67, lid 1, van die verordening, geen rechterlijke functie uitoefende en dus niet bevoegd was om zich krachtens artikel 267 VWEU tot het Hof te wenden (zie in die zin arrest van 23 januari 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, punt 66).

50 Gelet op de in de punten 43 tot en met 45 en 49 van de onderhavige beschikking vermelde rechtspraak moet dus worden nagegaan of de aard van de functie die de autoriteit van afgifte, in casu de notariële medewerker, uitoefent in het kader van de in artikel 71, lid 2, van verordening nr. 650/2012 bedoelde procedure tot intrekking of wijziging van de Europese erfrechtverklaring,

in de context waarvan zij het Hof om een prejudiciële beslissing heeft verzocht, verschilt van de aard van de functie die een dergelijke autoriteit uitoefent wanneer zij voornoemde verklaring afgeeft.

51 In dit verband zij eraan herinnerd dat voor de uitlegging van een Unierechtelijke bepaling niet alleen rekening moet worden gehouden met de bewoordingen ervan, maar ook met de context en de doelstellingen die worden nagestreefd met de regeling waarvan zij deel uitmaakt (zie arresten van 17 november 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, punt 12, en 23 januari 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, punt 39).

52 Volgens artikel 71, lid 2, van verordening nr. 650/2012 wijzigt de autoriteit van afgifte, op verzoek van eenieder die een rechtmatig belang aantoont of, indien mogelijk krachtens het nationale recht, ambtshalve, de Europese erfrechtverklaring of trekt zij deze in, indien is aangetoond dat de erfrechtverklaring of onderdelen daarvan niet met de werkelijkheid overeenstemmen.

53 In dit verband moet worden vastgesteld dat uit de bewoordingen van artikel 71, lid 2, van verordening nr. 650/2012 niet blijkt dat het de autoriteit van afgifte is die, met het oog op de intrekking of wijziging van een Europese erfrechtverklaring, moet aantonen dat die verklaring of de onderdelen ervan verschillen van de werkelijkheid.

54 In navolging van de Europese Commissie moet namelijk worden opgemerkt dat in deze bepaling het werkwoord „aantonen” in verschillende taalversies in passieve of onpersoonlijke vorm wordt gebruikt, zoals in het Spaans („se haya acreditado”), het Duits („wenn feststeht”), het Ests („on kindlaks tehtud”), het Engels („it has been established”), het Frans („lorsqu’il a été établi”), het Italiaans („sia stato accertato”), het Fins („jos on todettu”) of het Zweeds („om det har fastställts”).

55 Deze uitlegging vindt ook steun in artikel 72, lid 2, van verordening nr. 650/2012, waarin is bepaald dat „[i]ndien uit de beslissing op het in lid 1 bedoelde bezwaar blijkt dat de erfrechtverklaring niet met de werkelijkheid overeenstemt, […] de bevoegde autoriteit de verklaring [zal] corrigeren, wijzigen of intrekken of ervoor zorgen dat de autoriteit van afgifte de erfrechtverklaring corrigeert, wijzigt of intrekt”. Alleen de in deze bepaling bedoelde gerechtelijke autoriteit kan dus na een volledig onderzoek ten gronde van de zaak de successierechten of de betwiste gegevens in de Europese erfrechtverklaring vaststellen. Bijgevolg is de autoriteit die deze verklaring heeft afgegeven, in voorkomend geval ambtshalve, slechts bevoegd om de eerder afgegeven verklaring te wijzigen of in te trekken indien de bevoegde gerechtelijke autoriteit vooraf heeft vastgesteld welke gegevens van die verklaring niet met de werkelijkheid overeenstemmen en zij deze gegevens niet zelf heeft gecorrigeerd, gewijzigd of ingetrokken.

56 In die omstandigheden moet worden geoordeeld dat de autoriteit van afgifte, in casu de notariële medewerker, niet bevoegd is om de betwiste gegevens van de eerder door haar afgegeven Europese erfrechtverklaring vast te stellen.

57 Het is juist dat de procedure tot intrekking of wijziging van de Europese erfrechtverklaring specifiek en autonoom is ten opzichte van de procedure voor de afgifte van de Europese erfrechtverklaring als bedoeld in artikel 67 van verordening nr. 650/2012.

58 Zoals de notariële medewerker, N.T. en de Roemeense regering hebben opgemerkt, is deze procedure echter vastgelegd in hoofdstuk VI van deze verordening, betreffende de Europese erfrechtverklaring, en vormt zij dus een fase die volgt op en een aanvulling vormt op de afgifte van die verklaring, waarin de Uniewetgever heeft voorzien om de doelstellingen van die verordening te waarborgen.

59 De bepalingen van dit hoofdstuk, die betrekking hebben op de Europese erfrechtverklaring, met inbegrip van die welke betrekking hebben op de procedure tot intrekking of wijziging van deze verklaring, verlenen de nationale autoriteiten die bevoegd zijn om die verklaring af te geven dus niet de bevoegdheid om eventuele geschillen te beslechten en om, in geval van betwisting, de rechten en verplichtingen van de potentiële erfgenamen of van de belanghebbenden bij de erfopvolging vast te stellen.

60 Hieruit volgt dat de notariële medewerker in casu, wanneer hij een Europese erfrechtverklaring wijzigt of intrekt, geen geschil hoeft te beslechten waarvoor hij een beslissing dient te nemen die de kenmerken van een rechterlijke uitspraak vertoont, zodat hij geen rechterlijke functie uitoefent ten aanzien van de erfgenamen en legatarissen die rechtstreeks aanspraak kunnen maken op de nalatenschap, en al helemaal niet ten aanzien van belanghebbende derden zoals een bank waar de erflater een rekening had.

61 Gelet op een en ander kan de notariële medewerker niet worden aangemerkt als „rechterlijke instantie” in de zin van artikel 267 VWEU.

62 Bijgevolg moet het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 53, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering kennelijk niet-ontvankelijk worden verklaard.

Kosten

63 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende instantie over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Negende kamer) verklaart:

Het verzoek om een prejudiciële beslissing dat is ingediend door de zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (plaatsvervangend notarieel medewerker van notaris Justyna Gawlica, die kantoor houdt in Krapkowice, Polen) bij beslissing van 16 maart 2024 is kennelijk niet-ontvankelijk.

ondertekeningen